

Szerkesztőségi iroda:

R-szombat, Losonczy ut 24. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmontetlen levelek nem fo-
gadtnak el.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonczy-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyilttér-
és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos petisior tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legczél-
szerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az adó.

Polgári kötelességeink egyik legsúlyosabbika az „adó“, melynek pontos befizetése azért szükséges, mert e nélkül az állam hivatását teljesíteni, polgárai-
nek szellemi s anyagi jólétét fejleszteni, biztosítani képtelen volna, mivel ehez is, mint minden háztar-
táshoz, három fődolog: a pénz — — — meg a pénz — — — és a pénz — — — — nél-
külözhetlen.

De épen e két sajátsága az adónak, hogy tudni-
illik: az államra nézve létfeltétel, a polgá-
rokra nézve pedig nagy teher, szükségessé
teszi, hogy a közhatalom kezelői az egyesek anyagi
helyzetét, keresetképességét igazságosan megfigyeljék,
az adózók pedig adóbevallásaikat lelkiismeretesen tel-
jesítsék.

Nem feladatunk, s nem is lehet célünk ezuttal
mérlegelni amá vftzonyt, mely nálunk az állam
„adó“ czimű követelése, s az adózók legnagyobb ré-
szének anyagi helyzete közt fennáll; csak jelezni ki-
vánjuk ezzel az álláspontot, melyből egyrészt az adó
kezelésével megbízottak, másrészt az adófizetésre kö-
telezettek közt észlelhető fogalomzavarról kívánunk
szólni.

Szóljunk először az adó kezelőiről.

Senki sem vonhatja kétségbe, hogy azon hiva-
talonk testület, mely a különféle egyenes és közvetett
adók kivetésével s behajtásával van az államhatalom
által megbízva, nagy felelősséggel járó kötelességet
teljesít, — szükséges tehát, miszerint közegeitől pontos-
ságot, szigort követeljen, de nem kevésbé volna elen-
gedhetlen az is, hogy ugyanazon közegek kivétel nél-
kül törvényismerettel birjanak, és — ami talán még
ennél főbb — eljárásukban lelkiismeretesek legyenek.

Ez utóbbi két tulajdonság az — legalább szerény
véleményünk szerint, — melyen az állam minden-
nemű adó avagy illetékbeli követelése behajtásának
az adózókkal szemben, alapulnia — — — kellene.

S épen ez az, a melynek hiánya miatt százezerek

és milliók naponta méltán keserű panaszra fakadnak.

Nem állítjuk, hogy pénzügyi szolgálatban levő
hivatalnokaink között nincsenek akár tudományban,
tehát törvényismeretben is gazdagok, lelkiismeretesség-
ben kifogástalanok, — azt sem hisszük, hogy ez utóbbi
tekintetben csak egyet is közülök roszakarat vezetne,
de számtalan esetben előfordult tapasztalat igazolja,
miszerint a legtöbbben mindabban, mi az adózó érde-
kei miatt figyelembe veendő volna, vagy a törvényt
nem ismerik, vagy annak alkalmazásában felületesek.

E tudatlanság, avagy felületeség árát természet-
esen az állam és adózók tömege fizeti meg, és pedig
nemesak pénzben, de erkölcsi tekintetben is.

Ez utóbbi tekintetben pedig — a mire mi külö-
nös súlyt fektetünk — kiszámíthatatlan a kár, melyet
ugy az államhatalom tekintélyének, mint a polgárok
kötelesség érzetének szenvednie kell.

Mert bizony nem lehet csodálkozni, ha még a
legkezdetlegesebb képzettségű ember is méltatlankodva
gondol a hatalomra, annak közegeire, midőn adóter-
heit rá nézve nem elviselhetőbbé, de még súlyo-
sabbakká tenni törekednek azok, a kikkel közvetle-
nül érintkezik.

Pedig számtalan esetben ez történik nálunk is,
másutt is, Magyarország egész területén.

Például felhozunk néhány esetet a számtalan kö-
zül. Valamelyik polgártársunk tüke-kamatadóval rova-
tott meg, — vagy három évig fizette tudatlanságból;
midőn felvilágosítva lett, igazolta, miszerint a kihelye-
zett összeget biztosító zálogjog a telekkönyvből rég
töröltetett, s kérte, hogy a tőle alaptalanul beszédett
összeg fizetendő adójába tudassék be, és — — —
kérelmével elutasítottatott elévülés czimén.
mondván, hogy három évi hallgatás után viszköve-
lése nem lehet. Hát van ebben csak egy szikrája a
méltányosságnak, a törvényismeretnek?

E sorok íróján hét éves keletű cselédadót köve-
telnek, anélkül, hogy annak idejében ennek kivetésé-
ről értesítettet volna, e követelés természetesen el
nem évült, de igen is a mód, melylyel annak idejében

igazolhatta volna, hogy a követelésnek törvényes alapja
nem volt.

Hát nem felületeség-e ez?

Az örökösödési százalékok mérvének megállapi-
tása ellen beadott panaszok, felfolyamodások halom
számra fekszenek az illető hivatalok asztalán, amiatt,
hogy a törvények világos intézkedései daczára, az il-
letek két-háromszorosra csigáztnak, és száz eset-
ben kilenczvenkilencz panasz igazolt. És hány száz-
ezer azon esetek száma, melyben a sértett fél, mert
csak pár forintról van szó, sem drága idejét, sem a
Ponciustól Pilátusig való hereze-hurezát, sőt költe-
kezést nem kívánja kockáztatni?

És hogy egy feltűnő, kétségbe sem vonható, de
korántsem páratlanul álló esetet említsünk, közelebb
olvashattuk a napilapokban ama rendeletet, mely ki-
mondja, hogy a méhészetből nyert jövedelem, mint a
mezőgazdaság egyik ága, külön meg nem adóztat-
ható, — amiből azt is megtudjuk, hogy az illető
pénzügyi közegnek fogalma sem volt a jövedelem-
adó természetéről s osztályairól, midőn a méhészet
jövedelmét is megfizetni törekedett.

Hosszan tartana az ilyen és hasonló felületeség, tu-
datlanság szülte szemelvényekből még többet felsorolni,
de csak ezek is elegendők annak igazolására, misze-
rint pénzügyi közegek — maga az állam érdeké-
ben is — kötelesek volnának az adózók érdekeit szin-
tén beható s igazságos figyelemben részesíteni.

Azonban mi is legyünk igazságosak.

Mert nem kevésbé elítélendő az adózók nagy
részének magatartása, mely igen elszomorító világot
vet az ő kötelességérzetük minőségére is, — és ez,
valljuk be őszintén, — elég alkalmas arra, hogy a
fentebbi kárhoztatást — nem ugyan leszállítsa, de
enyhítse.

E magatartás alatt nevezetesen értjük azt, hogy
igen sokan tartózkodnak jövedelmeiket az igazsághoz
híven bevállalni, s egyáltalán nem tartják lel-
kiismeretlenségnek a törvény rendelkezését ily uton
kijátszani, az adókinestárt megkárosítani. — Amiből

T Á R C Z A.

Hugó Viktor költeményeiből.

I.

Óh! a mikor alszom . . .

Oh! jöjj, mikor alszom, jöjj el nyoszolyámhoz,
Mint Laura megjelent, hajdan egy költőnek*)
S lány fuvalatára te leheletednek:
Meggzóal majd
A néma ajk!

Agyam kábult, mert egy hosszan és sokáig
Tartó sötét álm foglajja el régen.
Tekinteted: csillag, fenn a magas égen,
S szép fényénél
Álmam tűn' el!

Lángoló szerelmet Isten olta belém,
S ez emészti régen, miattad keblemet.
Pedig egy csókokkal feltárnád az eget,
S lelkem buja
Majd elmúlna!

II.

Egy nőhöz.

Volnék király, neked adnám birodalmam,
Diszhintóm, jogarom, s tédet hajtó népem,
Porphir furdóimet és arany koronám,
S hajóimat, melyek usznak a tengeren,
Egy tekintetedért!

S volnék Mindenható, paranesomra téged,
Föld, ég, angyal, démon kiszolgálni menno,
S a magas boltűrben, idő és öröklét
Minden teremtménye alattvalód lenne,
Egyetlen csókodért!

*) Petrarca, hirneves olasz írónak.

III.

A sirkő a rózsához.

A sirkő szóllott a rózsához:
A reád hulló könyekkel
Mit teszel, bájos, szép virág?
S a rózsza erre így felel:
S mit mivelsz te azzal, kinek
A sir megnyílh nagykorán?
En illatot árasztok szét,
A rámhulló könyek után.
S a sirkő mondá: tudod-e
Te bus virág, hogy mindazok,
Kik ide nyugodni jönnek,
Lesznek az égbe angyalok. s.

Nem úgy van most, mint volt régen.

A bakerság Kesziben a legközelebbi elmúlt napokig
méltóság és a Hulyop család öröke vala, t. i. mint valami hit-
bizomány, a legidősebb Hulyopról a legidősebb Hulyopra szál-
lott. A hagyomány azt tartja, és esacska krónikások is irva
hagyák, hogy Péter volt az első Hulyop, ki S-Kesziben e
nyugodalmas hivatalt 1595-ben történt haláláig viselte, és hogy
ezen érdemes férfiú egy kis félórával megboldogulása előtt így
szólt gyermekeihez: „A bakerságtól el ne álljatok, mert ez
szép hivatal; okkal-móddal a lusta is megél belőle, a szorgal-
mas embert pedig, mivelhogy nappal is dolgozhatik, urrá teszi!
most adjatok még egy korty pálinkát és aztán áldjon meg ben-
neteket a szent Isten!” — — — A korty pálinka jóformán
még végig sem szaladt Hulyop Péter nyeldekőjén, már is be-
állt a haláltusa, mely aztán csakhamar véget vetett az első
ismert Hulyop földi diesőségének.

Igy, s akkor alapított S-Kesziben a bakerság örökös
méltósága. Királyi jóváhagyás nem szentesítette ugyan, hanem
azért apáról fiúra és fiu hiányában testvérré szállott át. Nehány
héttel ezelőtt még Hulyop Mátyás volt Kesziben a bakerság, ki
mint családja alapítója, a pálinkaivásban is gyönyörűséget ta-
lált, és 55 éves lett a nélkül, hogy valaha egy nagyot és szá-

porát lépett volna; nappal pihent, éjjel nem dolgozott, leg-
feljebb egyet sétált, tudtára adván ilyenkor egy-egy hatalmas
kürtszóval a falunak, hogy — — — ébren van. Ilyen nyugalm-
mas élete volt 1885. évi március 15-én is, mely emlékezetes
napon munkája mindössze abból állott, hogy szerelmes hit-
vestársát, — mert azon ürügy alatt, miszerint Jakob már nem
hitelez, — sem nem ment, sem nem küldött pálinkáért, dere-
kasan megverte. Ugy látszik azonban, hogy ezzel Hulyop Má-
tyás ő kigyelme nem jó dolgot cselekedett, mert a büntetés
nem késett, és estefelé oly kurucz idő támadt, hogy a jó kuty-
tát sem lehetett az udvarra bocsátani. Fagyos, északnyugati
szél fűgült, és esővel vegyes hódarát szórt a szabadban járó-
kelők arcába. Az est beálltával Hulyop Mátyás előbb meg-
esővált, aztán megvakarta, végül pedig a pitvarajtóból kidugta
fejét, s személyes meggyőződést szerzvéen magának arról, hogy
csakugyan ezudar az idő, nyugodtan visszaspolygott a szo-
bába a nélkül, hogy egyenruháját és dárdáját egy tekintetre
meltatta volna, boldog meglepéssel pöfékelve a meleg ke-
menceze fokán, jó lelkiismerettel bevarta az éjjelt. Mikor pedig
jogosan feltebette, hogy az esti 9 óra már elmúlt, nyakon ra-
gatta a kürtöt, minden készülődés nélkül, könnyű öltözetben
kiment, s lehetőleg lassított lépésben körüljárva házat, annak
minden szögleténél megállott és tüdejének teljes igaznyavéte-
lével megadta az ismert kürtszót: tahúú! tahúú! tahúú!

Sétája természetesen hamar véget ért, és mindazonáltal
keze, melylyel a kürtöt tartotta, majd megdermedt, oly kemény
volt a havas eső. A levetkezés aztán egy negyedperczig sem
tartott, és alighogy elhangzott, mit az élelmes férfiú ovatos-
ságból feleségének meghagyott: „ha nem találnék felébredni.
költés fel úgy éjfél tájban!” már is keményen horkolt a füle
huzott dunyha alatt. Azon dicséretreméltó feltevéssel aludt el,
hogy éjfél tájban ismét körül sétálja házat.

Ha Kesziben óra volna, már éjfél kongott volna, midőn
Hulyop Mátyás hitvestársát erős zörgetés verte fel álmából. A
jámor nő felnezt s borzasztó dolgokat észlelt: valaki lám-
pással állott a ház előtt, egy más valaki derekasan zörgetett
a pitvarajtón, és egy harmadik valaki keményen verdeste a
kisdud ablak keretét.

— Talpra öregem baj van! kiáltott a nő ijedten. Erre a

önkényt következik, hogy az adókiivetéssel megbizotak a szemmel látható, ugyszólva kézzelfogható körülményekkel ellenkező adatokat hiteleskül el nem fogadhatván, — hogy ne mondjuk — „r, rá-rá fogd rá“ féle mértéket alkalmaznunk ellenük, s minél többször fordul elő ilyen eset, annál hamarabb válik általános szokásossá az adókiivetés eme rendszere.

Az adóalap eltitkolása, ha igazolt lehetett is az önkény, az elnyomatás idejében, ma már igazságtalan és káros; igazságtalan, mert az állam egyenlő gondoskodását egyenlő mértékben vesszük igénybe, tehát kell, hogy terheit is vagyunk s keresetünk arányai szerint viseljük; káros, mert a törvény — még ha idő szerint rossz volna is — oly erkölcsi alap, mely, — míg kötelező, tiszteletet s engedelmességet követel alant és fent, nagyoktól és kicsinyektől, szegényektől és gazdagoktól egyaránt. Erkölcsi életünk templomának alapköve a törvénytisztelet, s ha ezt sarkaiból kiemeljük, nincs az a földi hatalom, a mely akár csak tulajdon rossz indulatainktól is megvédeni tudna.

Van még egy jelenség, mely szintén feltűnő köztünk, s káros hatásait sokan érzik.

Nevezetesen elmulasztjuk érdekeinket a n n a k i d e j é b e n kellőleg védeni, s gyakran akkor szólalunk fel, a mikor már törvény szerint is késő. Hát bizony az igaz lehet itt is, hogy „néma gyermeknek anyja sem érti szavát,“ s habár úgy véljük, hogy a törvény rendelkezésén túl még ilyen esetben sem mehetnének az adó kiivetői, mégis csak leghelyesebb, ha maguk az adózók ügyelnek fel jogaikra, — közvetlenül avagy közvetve, — akkor, midőn a baj keletkezésében volna orvosolható.

Ezek elmondását időszerűnek tartottuk most, midőn a lapunk más helyén közölt értesítés szerint, megyénk területén az 1885. évi adókiivetés munkálata kezdetét veszi.

Adja Isten, hogy szerény felszólalásunk mindkét részről figyelembe részesüljön. V.

Biztosítás.

Közeledvén azon évszak, melyben gyakrabban fordulnak elő az elemi csapások, jégesők, tüzesetek, hogy megsemmisüljön a gazdálkodónak aratási reménye, munkájának minden betakarított gyümölcse: elmulaszthatlan kötelességünknek tartjuk olvasóink figyelmét felhívni a biztosítási ügy életbevágó fontosságára.

Mindenki meg van győződve arról, hogy a magasabb színvonalon álló közgazdasági élet, sőt a nemzetek egészséges erkölcsi fejlődésének és családi boldogságának egyik lenyeges támasza, tényezője a biztosítási intézmény. Lehetővé teszi a család-alapítást, biztosítja annak fentartását. Lehetővé teszi a nagyobb kockázattal járó forgalmi és építkezési vállalatokat és üzleti összeköttetéseket; s midőn egyfelől megóvják ezeket az elemi csapások miatti veszteségtől, másfelől csökkenti az azokkal járó kockázatot, fejlesztőleg hat a közgazdasági és forgalmi életre, megveti alapját a hitelnek és az előrehaladtabb pénzgazdaságnak. Sőt még a mezőgazdaságnak is üzletszerű emelkedést nyújt az elemi csapások elleni biztosítás, az ezek kö-

vetkezéiben keletkező vagyonszerzés megakadályozása által.

De épen ezért ez üzlet, ez intézmény csak a művelődés előhaladásával (egyszersmind annak tényezője lévén) nyer gyökeret és terjedelmet mindenütt. Ugy, hogy ha a finomabb cikkek fogyasztását, a posta forgalmát, a takarékbetétek összegét szokták a statisztikusok a közgazdasági fejlődés mértékéül használni; bizonyára hasonló biztos mértékét képezi annak minden országban: az élet- és elemi, valamint szállítási biztosítás kiterjedtsége, a lakosság és forgalmi értékhez mért terjedelme és aránya is.

Örömmel jelezhetjük azt, hogy hazánkban is erőteljesen fejlődik egy pár évtized óta a biztosítási üzlet és e tekintetben a szilárd intézetek számának, valamint üzletének szaporodása nagyon kedvező jelenségnek tekinthető.

Már maga az a tény, miszerint a biztosító társaságok felhívták, hogy ők is vegyenek részt az ipar versenyében az 1885-iki országos kiállításon, világos bizonyítékát képezi annak, miszerint hazánk vezérferfiái teljesen megértették és felismerték a biztosítás fontosságát, annak kiváló horderejét. — S az előkelőbb intézetek, mint a biztosítási eszme hívatott harcosai, kész örömmel engedtek a felhívásnak és felhasználták ez alkalmat arra, hogy bemutassák még azon adatokat is, melyeket a biztosító társaságok rendszeresen csak saját használatukra gyűjtenek és a melyeket — mint ez könnyen felfogható — máskor csak nehezen hoznak nyilvánosságra, miután az ily nagy áldozatok és hosszas munka árán szerzett tapasztalatokat első sorban a saját üzletük javítására kívánják értékesíteni.

Már több mint félszázad telt el azon idő óta, midőn egy és más intézet megkezdte hazánkban működését. S nehéz, végtelen nehéz volt a kezdet, mert a biztosítási üzlet gyakorlására teljesen műveletlennek, mondhatnók teljesen alkalmatlannak találta a talajt.

Hazánk közgazdasági helyzete és főleg a nagy közönség hiányos közgazdasági fogalmai mellett, a harminczes években, midőn a pénz- és hitelviszonyok oly kezdetleges állapotban voltak, hogy még csak betétüzlet sem létezett hazánkban; midőn tehát a takarékoság szelleme csak földszerezésben és legfeljebb a ládafiókban való pénzgyűjtésben nyilvánulhatott a nép nagy részénél; midőn vasutak nem voltak, a vízi közlekedés nagyon kezdetleges volt és a Dunagőzhajótársulat alapításaig nem is emelkedett az nemzetközi jelentőségre; midőn az építkezés, közrendészet a legelhanyagoltabb állapottban volt, a biztosítás ügyének nagy nehézségekkel kelle küzdenie; mert tény az, hogy egyfelől a közviszonyok, másfelől az élet- és gondolkodásmód, a pénz- és gazdálkodási feltételek meg nem engedték a biztosítás szükségének előretérését, érvényesülését, úgy, hogy a dolog természetében rejtett az, hogy előrehaladtabb országok már megalakult intézeteiből kellett, hogy az impulzust vegyük ezen üzletágnak meghonosítására és terjesztésére.

Azonban már ma kedvezőbbek a viszonyok, s miután a mostani budapesti kiállításon hiteles adatokból győződhetünk meg amaz óriási értékről, mely biztosítás nélkül hazánk területén végkép megsemmisült volna,

— Nem lehet, az a parancs, hogy úgy kísérjem Tornallyára, a mint van. Ne bolondozzék tehát — — —

Erre már kifakadt Hulyop Mátyásból a méreg, dühös szitkokban keresett nyihülést és nem ok nélkül káromkodott; hiszen szájában volt már a pálinka íze, mely otthon reggeli gyanánt reá várt és kettős hármis porzióban némileg kárpótolta volna a sok boszuságért és keserves fáradásért! Nagy dologra szánta el magát, szakítani akart családjá hagyományával; mit neki a bakterság, ha már a zsandár is szemmel kíséri? nem méltóság az többé, és nyugalmas étellel sem kecsgetet.

Dünyögve követte a kisbíró, és a község házába érve, minden köszöntés nélkül így szólt a bírónak:

— Itt van a dárda! Inkább lemondok, semhogy így zaklattassam magam. Válasszon a falu mást tisztviselőjének, ha a zsandártól sem tudja megoltalmazni!

A bíró telistele vált boszusággal, a fagyoskodás és álmatlan éj még miudig borzongatta.

— Talán bizony még kendnek áll feljebb! — rivallt a vakmerő bűnösre, s a kisbíróhoz fordulva — vigye Tornallyára, hogy szemem ne lássa, a mig elcsaptuk!

— No hát menjünk!

Hulyop Mátyás erre már szólanul engedelmeskedett. Az udvarba vasvillával felfegyverkezett két legény sorakozott mellé, az egyik jobbfelől, a másik balfelől fogta közbe, a kisbíró pedig a háta mögött lépdéglét. Így érték Tornallyára a szolgabírói hivatalba, hol már tudták, mi járatban vannak. Szó nélkül elesukták a „rossz baktert,“ és esteledni kezdett, mikor hazabocsátották, szivére kötvén, hogy ezentul pontosabban teljesítse „szolgálatát.“

Szegény Hulyop Mátyás oda volt, megtörte a méreg s az éhség, már káromkodni sem tudott, midőn fáradtan hazatért. Két hétig viselte még a szolgálatot, mely kevéssel azelőtt még méltóság volt, aztán csakugyan elcsapták és mást választottak helyére.

„Nem úgy van most, mint volt régen,
Más nap süt már most az égen.“

S. M.

egy pillanatig sem kicsinyelhetjük azon közgazdasági üdvös eredményeket, melyekkel jóhírű intézeteink dicsekednek.

És így, a ki meg van győződve az élet-, tűzjég- és szállítási biztosítás üdvös voltáról (és ki ne lenne most erről meggyőződve?), a ki tudja, hogy család-alapítás és fentartás, vagyonszerzés és megtartás tekintetében milyen üdvös hatást gyakorol nemcsak anyagi, de erkölcsi tekintetben is a biztosítás; az elismeréssel fog viseltetni a magyar általános- és trieszti biztosító társaság, (Assicurazioni Generali) iránt.

Ezen intézeteknek nagy nehézségekkel kelle küzdeni alakulásuk idejében úgy a viszonyok, mint a felfogás, élet-, és gondolkodásmód tekintetében. A bizalmat nehéz volt kiérdemelni; nehezen törhetett utat azon felfogás, hogy a biztosító intézetek nemcsak saját részvényeseik-, de a közönség érdekeit is szolgálják. Mai felfogás szerint már a biztosítási ipar jogsultsága és fontossága főként abban gyökeredzik, hogy a kockázatoknak minél szélesebb alapokon, minél messzebb és kiterjedtebb vidékekre való elosztása által, aránylag esékély díj ellenében, óvja az egyes egyéneket azon veszélyek ellen, melyeket az ellenséges elemek hordanak méhőkben, és ezzel megadja a lehetőséget arra, miszerint egy vállalatba nagy vagyont öszpontosítottassanak és ennek folytán emelkedjék és gyarapodjék a vállalkozási szellem. Ki merészelne milliókat befektetni nagy iparvállalatba, százezreket nagy gazdaságra bízni, vagy nagy értékeket hajóval szállítani, ha a biztosítás által nem védhetné magát az ellen, hogy a legnagyobb óvatosság dacára is, egy óra meg ne semmisítsék, egy hosszú fúradásigleti élet minden gyümölcsét, sőt ügyfelei, barátjai reábizott vagyont? S a mi a nagy vállalatoknak a nagy érték, épen oly felthető kincse a kis és nagyobb birtokosnak az, mivel rendelkeznie sorsa megengedé.

E szempontból a biztosítási ügyet, a nélkül, hogy akár egyik, akármásik intézet javára hirdetszerű különös szolgálatot akarnánk tenni, ismételve ajánlunk a közönség minden rétegének figyelmébe annál inkább, mertmegyénk területén a közelebbi évekből is szomorító példák intenek, hogy a másokat ért váratlan veszteségek után legyünk ovatosak.

Kerteszet.

A konyhakerti munkák havi szemléje. Junius hó.

Minden, a kívül telet konyha zöldségtől ilyenkor már üresen lett veteményes ágyak újra felásattassanak. Kél, saláta, zeller és egyéb zöldségmű palánta kiültetése folytatattik. Száraz időjárás mellett a kiültetés alkonyat felé történik s az elültetett palántákat jól kell megöntözni.

Különböző magvetés is. — kivak pedig: endivia kating, fejes saláta, nyári és téli retek, répa, törpe és felfutó paszuly — bab, — borsó. — utóbbiakból csupán igen korai fajok, — még most eszkozölhető.

A felfutó ezukor és szemes borsóhoz, nem különben a bab mellé karók dugatnak le. A sűrűn álló gyökerneműk: murek, petrezselyem, pasztinák, kating oly formán ritkítassanak meg, hogy egymástól mintegy 10 cm. távolságra essenek. A spárgának konyhára vagy piacra való vágatásával e hóban fel kell már hagyni: más különben az, az ültetvény nagy kárára és gyengítésével történnek. Az ujon készült spárga ágyak, úgy azon veteménypadka is, hová spárga mag lett vetve, szorgalmasan gyomláltassanak s földjük porhanyittassék.

A szamóczák indahajtásait eltávolítani, ezen illatos és finom zamatu bogyar-gyümölcs kedvelői halasztást nem tűrő gondnal eszközlik. A nyári endivia saláta, hogyha már annyira kifejlett, összeköthető, hogy annál gyöngébb és sárgább legyen. Virágzás tartama alatt minden magövény estve felé jól megöntöztessék. A fűszer növények virágzásukkor vágassanak le, s kisebb-nagyobb esomagokba kötve, lehető szellős helyen, száritásra felaggatnak. E hó végével vethető téli kel és téli endivia. A föld magazinum megforgattatik. A magba indult téli saláta tövek körójához karók tűzetnek s a virág szár melléjük köttetik, hogy a szél vagy zivatar ki ne törje vagy ki ne döntse.

A csigák, eserebogár bábok nem különben a kél és káposzta hernyók ellen irtó háborut kell folytatnunk. Egy termelő.

Levelezések.

Nagy-rócze, 1885. jun. 3.

Az elmúlt pünköst második napján tartott „Czigány Panna“ ismételt előadása fényesen sikerült, nem nagy, de válogatott közönség volt jelen. Beszterezebánya, Rozsnyó, Berzete, s a Garamvölgye szolgáltatták a diszes közönséget, Jolsva városa távolléte miatt tünt fel. Rimaszombatból Róze városának, s e kis város kulturális előhaladásának buzgó pártfogója Bornemisza László és Liszka József urak voltak jelen, pedig a műkedvelők nagyban várták a Rimaszombattól ígérkezett vendégsereget. De a mi késik, nem mulik! A tánczestély szokott kedélyességgel folyt le; nagyon éreztük azonban a fiatal tánczosok hiányát. A diszes hölgykoszoruban ott láttuk: Hámos Lászlóné, Szigethy Vilmosné, Bornemisza Lászlóné, Liszka Józsefné, Mibalik Dezsóné, Alexy Sándorné, Perjessy Lászlóné, Csenka Béláné, Erössy Sámuelné, Kalchbrenner Károlyné stb. urnöket, Bornemisza Anna, Kalchbrenner nővérek, Erössy Gizella, Heyrovsky nővérek, Latinák Lenke, Hrenesik Ida, Gerzsó, Halasy nővérek, Vaniek nővérek, Valovics nővérek, Papszász Mariska, stb.: Ki tudná mind a megjelent bájos tánczosnőket felsorolni. A táncz virradtig tartott. r. l.

† Ifj. Fornét Jenő

tartalékos es. és kir. tüzér-hadnagy s műgyetemi hallgató 1855. évi június hó 1-ső napján virágzó életének 24-ik évében történt elhunytáról a következő gyászjelentésből értesültünk: Fornét Jenő és neje ajnáskői báró Vécsey Erzsébet, gyermekeik: Clementine, férje Mikray József, azoknak gyermekei: Jenő, Clementine, Aladár és Erzsike; Fornét Anna, férje Spengler Sándor; Fornét Gyula és Fornét Erzsébet, mely fájdalommal jelentik felejthetetlen szeretett fiuk, illetőleg testvérök, sógorok és nagybátyjuk ifjabb Fornét Jenő műgyetemi hallgató és es. k. tartalékos tüzér-hadnagyának f. évi június hó 1-ső napján, hosszas betegség után virágzó életének 24-ik évében, tudószebbülésben történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai f. hó 4-én délután 3 órakor fognak az ág. ev. hitvallás szerinti, Feleden a családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Béke lengjen drága porai felett!

A temetésen, mely f. évi június 4-én d. u. 3 órakor Feleden tartatott meg, — megjelentek a rimaszombati kir. törvényszék összes bírái a segédzsemmel, az ügyvédi kar, a megyei tisztviselők nagyobb része, a Várgedén lakó es. és k. nyugalmazott vezérőrnagy, a Rimaszombatan elhelyezett tüzér ütegek főtisztjei, Rimaszombati város előljárósága, kir. fő- és alügyész, a rimaszombati izr. hitközség előkelősége, Rimaszombati polgárainak zöme, Dapsy Vilmos hétszemélynök, a környékbeli szolgabírák, járásbírák és földbirtokosok, Feled és a közelebbi községek lakosai tömegesen.

Rimaszombatból fogat fogatot ért, a sokaság ellepte a Fornét-Vécsey család ősi kastélyát, a gyászolók termei a résztvevők által zsufolással leperettek el.

Láttuk az ősz apát: láttuk a kesergő anyát, szemekből esedékesen gurultak le a keserű fájdalom könnyei: nem volt látható a kétségbeesés türelmetlen kitörése, de igen is a fájdalom mélysége, az oly forró szeretett fiú elvesztése felett, kinek életben maradásához a legszebb s jogosult remények fűződtek.

S e fájdalomban Feled község lakosain kívül, több mint ezer főre tehető gyászklásret minden tagja őszintén osztozott. E temetés disze bár mily nagy város fényéhez is méltó lett volna. Megható volt Glauf Pál rimaszombati evangélikus lelkész halotti beszéde; sok szemből hullottak a részvét igaz könnyei. Beszédének tartalma gyógyírként hathatott az elkeseredett szülők és a család tagjainak fájdalomtól remegő szívére. Volt e beszédben mindenki részére utmutató arra, hogy a halált ép úgy isteni kegyes adománynak tekintsük, mint az élet örömet, boldogságát.

A szülők fájdalmát ha valami, úgy csak az ily tömegesen jelentkező általános részvét enyhíti, melyhez mi is őszintén csatlakozunk. Hollósy polgártársunk „Entreprise de pompes funebres“-ét csakugyan megillette e név, mert a rendezés bármily nagy városban is mintaszerű lett volna; e díszes temetést megérdemli nemcsak a kitűnően kiállított négyfogatu dísz halotti kocsis, de azért is, mert a családi sírboltban a két egyenruhás temetési szolgá segédletével a rendet a tola-kodó sokaság hullámszáda daczára példásan fenntartani képes vala. Rimaszombati, 1855. június 4.

Bernolák Nándor.

A rimaszombati egyesült prot. főgymnasiumban 1855. június hó 14—26. napjain tartandó vizsgálatok sorrendje.

- Június 14. (vasárnap) d. e. 10 órakor a gyorsírászból és francia nyelvből.
- Június 14. (vasárnap) d. u. 3 órakor Kazinczy-ünnepély a gymnasium nagy termében. — Ugyanakkor rajzkiallítás, végül: tornázás.
- Június 16. (kedden) d. e. 7 órakor. Vallászat. magyar nyelv a VII. oszt. — Vallászat az V. VI. oszt. — Német nyelv a IV. osztályban.
- Június 16. (kedden) d. u. 2 órakor. Német nyelv a VI. oszt. — Számítás a III. osztályban.
- Június 17. (szerdán) d. e. 7 órakor. Görög nyelv a VI. oszt. — Magyar nyelv a IV. oszt. — Számítás a II. oszt.
- Június 17. (szerdán) d. u. 2 órakor. Német nyelv a VII. oszt. — Magyar nyelv az V. oszt. — Latin nyelv a III. oszt.
- Június 18. (esütörtökön) d. e. 7 órakor. Magyar nyelv a VI. oszt. — Történelem a IV. oszt. — Magyar nyelv a II. oszt.
- Június 18. (esütörtökön) d. u. 2 órakor. Német nyelv az V. oszt. — Földrajz a III. oszt. — Földrajz az I. oszt.
- Június 19. (pénteken) d. e. 7 órakor. Statisztika a VII. oszt. — Magyar nyelv a III. oszt. — Számítás az I. oszt.
- Június 19. (pénteken) d. u. 2 órakor. Latin nyelv az V. oszt. — Ásványtan a IV. oszt. — Vallászat a II. oszt.
- Június 20. (szombat) d. e. 7 órakor. Történelem a VI. oszt. — Német nyelv a III. oszt. — Magyar nyelv az I. oszt.
- Június 20. (szombat) d. u. 2 órakor. Növénytan az V. oszt. — Latin nyelv a IV. oszt. — Földrajz a II. oszt.
- Június 22. (hétfőn) d. e. 7 órakor. Mathesis a VII. oszt. — Latin nyelv a VI. oszt. — Latin nyelv a II. oszt.
- Június 22. (hétfőn) d. u. 2 órakor. Vallászat a III. IV. oszt. — Mértan az I. oszt.
- Június 23. (kedden) d. e. 7 órakor. Természettan a VII. oszt. — Görög nyelv az V. oszt. — Mértan a III. oszt.
- Június 23. (kedden) d. u. 2 órakor. Mértan a II. oszt. — Mathesis a IV. oszt. — Vallászat az I. oszt.
- Június 24. (szerdán) d. e. 7 órakor. Görög nyelv a VII. oszt. — Mathesis a VI. oszt. — Latin nyelv az I. oszt.
- Június 24. (szerdán) d. u. 2 órakor. Történelem az V. oszt. — Mértan a IV. oszt. — Történelem a III. oszt.
- Június 25. (esütörtökön) d. e. 7 órakor. Latin nyelv a VII. oszt. — Állattan a VI. oszt. — Mathesis az V. oszt.
- Június 26. (pénteken) d. e. 8 órakor. Zárvizsgák a VII. VI. V. IV. oszt.
- Június 26. (pénteken) d. u. 2 órakor. Zárvizsgák a III. II. I. oszt.
- Rimaszombati, 1855. május 30. Az igazgatóság.

Meghívó.

A „Rimaszombati Dalárda“ rendes évi közgyűlését folyó évi június hó 7-én, délelőtt 10 órakor tartja a községi iskola nagy termében, melyre a testületnek rendes és pártoló tagjait, valamint a dalművészet minden őszinte barátját tisztelettel meghívjuk, A gyűlés tárgyai:

1. A választmány jelentése.
2. Az elnök, alelnök, jegyző, pénztárnok, szólamvezetők és a választmány tagjainak megválasztása.
3. Indítványok.

Rimaszombati, 1855. május 30.

Bodor István, a választmány elnöke.

Meghívó.

A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium önképző-köre folyó évi június hó 14-ikén délután 3 órakor tartja évről évre tartandó ünnepélyét, melyre a t. szülőket, gyámokat vagy ezeknek helyetteseit s általában iskolánknak minden őszinte barátját tisztelettel meghívom. Rimaszombati, 1855. június 2.

Bodor István, elnök.

Felhívás.

753. sz. — Budapesti országos kiállításnak a szegényebb sorsu vidéki kisebb hivatalnokok, tanítók, iparosok, valamint a szegényebb anyagi körülmények közt levő társulatok és egyletek általi megtekinthetése céljából, a főváros tanácsa június, július és szeptember hónapokra terjedőleg, olesó lakások berendezéséről gondoskodott, annak kezelésére egy központi irodának felállítását rendelte el, s az iránt egy szabályzatot alkotott, mely az olesó lakások berendezéséről, az ezeket igénybe venni kívánók jogairól és kötelesegeiről kellő tájékoztatást nyújt. — A szabályzat egy példánya városunkhoz is megküldetvén, arról érdekeltek azon felhívással értesítettek, hogy magokat utmutatással ellátandók, azt a hivatalos órák alatt a jegyzői hivatalban megtekinthetik.

Kelt Rimaszombati város rend. tanácsának 1855. évi május 26-án tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Hírek és vegyesek.

Megyebizottsági rendkívüli közgyűlés hivatott össze főispán ur ő méltósága által, mely közgyűlés — a Ludovica akadémiában megyénk által ajánlandó növendékek számára — fenntartott helyek betöltése tárgyában, a megyeház nagyobb tanácskozási termében fog megtartatni.

Adókiivetés. Illetékes helyről vett értesülésünk szerint az 1855. évre alakult rimaszombati adókiivető bizottság működését következőleg osztotta be: tárgyalatni fognak 1855. június 8-án a várgedei, rimaszécsi, bákai, balogi és darnyai körjegyzőségekhez tartozó községek III. osztályu kereseti adóügyei. — Június 9-én a jánosói, almágyi, sőregi hangonyi és velkenyei körjegyzőségekhez tartozó községek III. osztályu kereseti adó ügyei. — Június hó 10-én a forgácsfali, nyusztai, rimabányai, varbózei, tamásfali, hrussói és osgyáni körjegyzőségekhez tartozó községek III. oszt. kereseti adó ügyei. — Június 11-én Rimaszombati város III. oszt. kereseti adó ügyei. — Június 12-én a rimaszombati adóhivatali kerület összes bányá s a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adóügyei.

Zárvizsga. A rimaszombati alsófoku ipariskolában a nyilvános zárvizsgák folyó évi június hó 14-én d. u. 2 óráról 5-ig, a közs. iskola tantermében, fognak megtartatni.

Dércsipés hervasztotta le e hó 3-ik napján reggelén a gyengébb kapásnövényeket, különösen a babot és burgonyát. Nagyobb kárt a vetésekben nem tett ugyan, de a rozskalaszok fejlődését sok helyen algha meg nem szorította. Egyébíránt léghőméreti viszonyaink — az évszak előrehaladottságához képest — kissé rendetlenek, nappal száritó szelek, éjjel hűvös áramlatok észlelhetők egész megyénkben, elannyira, hogy még táplálható aratási és szüreti reményeink valósulása csak néhány órai meleg esőtől feltételezhető.

Elmezavar tört ki az egykor országzserte híres Losonezy család egyik utódán, a széles körökben ismert Losonezy Izabellán, ki valami egy év óta a jánososi postahivatal kezelője volt. E hó 3. napján szállított a helybeli megyei kórházba orvosi ápolás végett. Hivatalának további vezetésével Záborszky Klemma k. a. lett a kassai kir. postaigazgatóság által megbízva.

Az országos kiállítás látogatóinak száma azokon kívül, kik állandó jeggyel bírnak, mint a „P. H.“ utján értesültünk, május hóban 333,123 főre ment, s folytonosan növekedőben van, s így kiállításunk anyagi siker tekintetében méltó versenytársa leend a külföldieknek.

Róm. cath. elemi iskolánk növendékeinek tavaszi mulatsága, mint halljuk, e hó 8-án fog megtartatni, és pedig — hogy látogatottsága kockázatva legyen, hogy a közönség részéről hozzáfűződik szebb remények ne valósuljanak — a tamásfalvai erdőben, helyesebben azon a fenyéren, a hol valamikor volt ugyan erdő, de ma csak szurós boróka tenyész. — Ugyan — ha szabadna kérdeznék az intézőket — csaknem valami különleges iránynak adtak kifejezést akkor, midőn ilyen helyet választottak a gyermekek s vendégek kirándulásá színterül? Mert, habár a szabadkai erdő most ilyen célra kijelölt része távolabb van is, de legalább az odavezető ut kényelmesen járható és nem „marhacsapás“, a melyen kocsival menni már nem mulatság, de gyötrelme, — de a helyiség Szabadkán silánysága mellett is hasonlíthatatlanul szebb és alkalmasabb, mint a tamásfalvain. Nem lenne-e a közönség gyermekei mulatságának sikere érdekében is a helyiséget megváltoztatni? Ez több tekintetben észszerű volna, ha mindjárt némi fáradságra kerülne is.

Daláraink tavaszi mulatsága, mely egy héttel ezelőtt tartatott meg, sikerültnek mondható ugyan, de a fiatalság, főleg női részét, mint halljuk, nem elégítette ki, mert a táncosok ugyancsak későn kezdették lovagi kötelességeiket teljesíteni. E gyszóval a tánc körüli kedv lanyha volt egy kicsit, a miért sokan a dalárda — máskor táncos — tagjait, a különben is házigazdákat, sokan az egész fiatalságot hajlandók felelőssé tenni, de egyik résznek sincs igazsága, mert „két urnak szolgálni“ — legalább sikeresen — nem lehetvén, dalosainknak a tánczól jó ideig tartózkodniuk kellett, a fiatalság pedig — szabad hinniük, — ezuttal élvezetesebbnek találta a rövid időközökbe felhangzott éneket. Később a dalok után megjött a tánczkedv is, a mulasztás nagyjából pótolva lett, s így e naphoz is általában kellemes emlékeket fűzhetünk. A bevétel 30 kros szokott belépti díj mellett is meghaladja a 100 frtot.

A helybeli főgymnasium ifjusága által e hó 3. napján a szabadkai erdő „fekete rét“-nek nevezett részében tartott mu-

latság — már júniális — kielégítő eredménnyel folyt le, bár nem láttuk annyira látogatottnak, mint az előző években. A községi iskola növendékei és tanítói szintén e napon, s ugyan e helyre vonultak ki, s bár a gymnasiumbeliek nem együtt, de ugyancsak kellemes napot töltöttek a szabadban. A vendégek nagyobb — „gyalog ment“ — részénél azonban olyan lehangoltság volt észlelhető, hogy annak okát nem lehetett félreismerni. Az a távolság, mely városunk és az ilyen mulatság állandó tereül kijelölt eme hely közt fekszik, sokkal társz-tóbb, hogy sem panasza ne adna méltó okot. Valóban különösnek is találjuk, hogy e nagy terjedelmű birtok ura, e nemes város — az előbbi tulajdonos megbízottjának nézetétől indokolatlanul eltérően — nem hagyta meg a majálisok alkalmasabb régi helyét, mely félannyi távolra sem feküdvén, már csak azért is meghagyandó lett volna. Igen igen tisztelt urak ott a város-házán! Sok szegény szüle ohajt ilyenkor tanuja lenni gyermeke mulatságának, vagy épen részésülni pár óra ártatlan örömeiben, akiknek egyáltalán nincsen alkalmuk a város fogatait igénybe vehetni; ezek a többség nevében legyen szabad kérdenünk, hogy a közbudony annyira nem az övék-e, miszerint annak még csak közelebbi árnyékához sem tarthatnak igényt? Méltóztatik talán a méntelep felhozni okul? Ez ürügynek is rossz, mert köztudomásu, hogy épen — aprilistól júliusig — ilyenkor esekély ott a létszám, annyira, miszerint semmi tekintetben sem hatna rá zavarólag, ha közelében, az előbbi, sokkal alkalmasabb helyen, sokkal szebb árnyasabb fák alatt, valódi erdőben gyűlhetne össze a város lakóinak, együtt amugy is ritkán szórakozó polgári része. Legyen szabad reménylenünk, hogy jövőre illető helyen figyelemben részesül azoknak jogosult ohaja is, kiknek nem áll módjukban lóhátról követelni.

Nyilvános számadás. A nagyrocezi műkedvelő társulat által, 1855. május 25-én tartott szini előadás és tánczestély összes bevétele 287 frt 90 kr. volt, melyből 62 frt 75 kr. felülfizetés. — Összes kiadás pedig 183 frt 70 krt tett ki, és pedig: 12 frtot fordított a vagyon szaporítására, 32 frt 25 krt üzleti kiadásra, 103 frt 73 krt a szini előadásra, 35 frt 72 krt tánczestélyre. A tisztajövedelem e szerint 104 frt 20 kr. volt. A jótékonycélra felülfizettek: Borbély Lajos ur 20 frt, Faix Béla ur 6 frt 10 kr., Hámos László ur 11 frt, Kalchbrenner Hugó ur 7 frt, Latinák Rudolf ur 5 frt, Roxer Vilmos ur 2 frt, Náray Gyula ur 2 frt, Kajaba Antal ur 2 frt, Mistina József ur 1 frt, Szizghy Vilmos ur 1 frt, Kremer N. ur 1 frt, Böhm József ur 1 frt, Damrély Gyula ur 1 frt, Pauko László ur 50 kr., Karácsonyi Bódog ur 40 kr. — Fogadják a felülfizetők meleg köszönetüket jótékonyágukért. A nagyrocezi műkedvelők nevében Mihalik Dezső, elnök.

Vettük a „Gondzú“ 35. 36. 37. számaint a szokott változatos tartalommal. Áttekintve azokat, meggyőződünk, hogy e kitűnően szerkesztett szépirodalmi hetilap a hasonló vállalatok közt kiváló helyet foglal el, miért is méltán megérdemli a pártfogást, melyben olvasó közönségünk tömegesen részesíti. Különösen nagy értéket adnak e lapnak: Tolnai Lajos az „Uj főispán“ című regénye, melyben a szerző a megyei élet visz-szelései ellen tör lándzsát, — P. Szathmáry Károlytól a „Székely támad, székely bánja“ történeti regény, melyben jeles írónk a Dózsafele jobbágy lázadás korát megkapóan eseteli — Margitay Dezső az ő szokott kedélyes irányával a „Végzet“ című társadalmi regényét folytatja — ezek mellett a külföldi regényirodalom egyik legkiválóbb képviselője Marlitt E. „A gránátköves asszony“ nagy feltűnést keltett regényével találkozunk. Ily nagyobb dolgozatok közt kellemes pihenőt nyújtanak: Bodnár Zsigmond „Az igazi“ elbeszélése, — Komócsy Józseftől „Pünköszt ünnepére“ költemény, — Varsányi Gyulától: „Az erélye“ kis elbeszélése, — Bartha Rezsőntől: „Miért maradt Samu bátyám agglégény“ elbeszélése. — Szkurkay Ernő rajza „A fehér róza“, — Kulcsár Ernő költeménye: „A besület utján“, — Balázs Sándor keleti regéje: „Ah, ha gazdag volnék“, — Rédey István rajza: „A mire a hóvirág kinyílik.“ A borítékon: A magyar gazdasszony rovat, ház és tüzhely, kertészeti eszevágések, vegyesek ezimek alatt, hasznos tudnivalókat, a talányok rovata kis fejtörő foglalkozást nyújt. A „Gondzú“-re előfizethetni a kiadónál (Székely Aladár Budapest, dob utca 14.) ki mindenkinek szivesen küld mutatószámot ingyen és bérmentve, ki e végett hozzáfordul.

Méhner Vilmos kiadásában megjelenő „Képes Családi Lapok“ 36-ik száma következő tartalommal jelent meg: Esküvő előtt. (Elbeszélés.) Szépfaludi Ö. Ferenczről. Dal egy kis buboról (költemény.) Radó Antaltól. Az első magyar színész araja. (Korrajz.) Szaák Lujzától Berzsényi hagyatékából. (Ismeretlen költemények.) Noszlopi Tivadartól. Első kliemene. (Elbeszélés.) Dombay Hugótól. Vadlud. (Elbeszélés.) Erdélyi Gyulától. Az országos kiállításról. (VII. Az osztrák vendégek. VIII. Budapest pavillonja. IX. Juh- és szarvasmarha-kiállítás.) Tihanytól. A két fogoly. (Elbeszélés.) Hejse Pál után dr. Boros Gáboról. Képmagyarzatok. Mindenféle. Képeink: Győzelem előtt. Győzelem után. A galambok etetése. A Balaton partján. Hugó Viktor. Melléklet: Az „Egy magyar testőr“ (eredeti történeti regény Sziklay Jánostól.) 145—160 oldala. A borítékon: Heti naptár. Sakk-talány. Számrejtvény. Talányok megfejtése. Megfejtők névsora. Jutalmak. Hymen. Gyászrovat. A szerkesztő postája. Hirdetések.

Hivatalos közlemények.

Gömörmegye alispánjától.

Hirdetmény.

6205. sz. — A honvédségi Ludovika akadémiában felállított, tényleges állománybeli tisztképző tanfolyamra, az 1855. tanévre betöltendő helyekre, törvényhatóságunk, mint a gróf Buttler-féle Ludovika alapítvánnyal egybekötött bemutatás joggyakorlatára jogosult egyik törvényhatóság, a beérkezett pályázati kérvények alapján egy ifju bemutatására, illetve ajánlatára lévén jogosítva és felhiva, — e végből nem különben a gyűlés határnapjáig beérkezőndő egyéb halaszthatlan sürgős ügyek elintézése végett is rendkívüli bizottsági közgyűlés megtartása vált szükségessé.

Ezen rendkívüli közgyűlés határideje — főispán ur ő méltóságával egyetértve — folyó évi június hó 9-ik napjának d. e. 10 órájára Rimaszombati városba kitűzvé, ezen intézkedés azzal hozatik a közönség és a t. ez. bizottsági tagok tudomására, hogy utóbbiak a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen és a tanácskozásban részt venni sziveskedjenek.

Rimaszombati, 1855. évi május hó 29-én.

Szontagh, alispán.

Heti naptár.

	Katholikus	Protestáns	Izraelita
Jun. 7.	V. D. Likásion	D. Lukrécz.	Sz. Jomk. k. 28
" 8.	H. Metárd	Metárd	Sz. Jomk. k. 28
" 9.	K. Primusz	Feliczián	Sz. Jomk. k. 28
" 10.	Sz. Margit kir.	Onufer	Sz. Jomk. k. 28
" 11.	Cs. Barnabás	Barnabás	Sz. Jomk. k. 28
" 12.	P. Jéz. sz. szive	Bazilides	Sz. Jomk. k. 28
" 13.	Sz. Pád. Ant.	Tóbiás	Sz. S. Rochs. 30

Napirend:

Minden kedden és pénteken polgári ügyekben, szerdán és csütörtökön fenyítő ügyekben a helybeli kir. törvényszéknél.
 Ugyanekedden és pénteken a megyei árvászeknél s városi hatóságánál tanácsülés, kivéve az ünnepre eső napokat.
 Minden hétfőn, kedden, csütörtökön nyilvános tárgyalás fenyítő ügyekben a kir. járásbírósnál.
 Minden szombaton panaszfelvétel ugyanott, kivéve az ünnepre eső napokat.
 Jun. 7-én d. e. 10 órákor a rimaszombati dalárda évi rendes közgyűlése a községi iskola helyiségében.
 Jun. 8-án F.-Balogon országos vásár.
 " 8-án a rimaszombati rom. kath. elemi iskola tavaszi mulatsága a tamásfalai erdőn.
 " 9-én d. e. 10 órákor rendkívüli megyebizottsági közgyűlés Rimaszombaton a megyeház nagy termében.
 " 13-án Nagyrőzén országos vásár.
 " 14-én A rimaszombati kisdud-óvó intézet tavaszi táncmulatsága a Széchenyi kertben.
 " 14-én A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium önképző körének „Kazinezy” ünnepélye.
 " 15-16. Rozsnyón országos vásár.

Felelős szerkesztő: **Rábely Miklós.**

Magán-hirdetések.

Csekély költség mellett nagy nyere-
 mény van biztosítva mindazoknak a kik Brandt R. gyógyszerész svájci labdaesait használva (dobozonként 70 kr. a gyógyszer-tárakban, testöket kitisztítják s ez által azt új életre serkentik s megerősítik. Minthogy Magyarországon Brandt R. gyógyszerész svájci labdaesainak különféle utánzatai léteznek, arra kell gondosan figyelni, hogy minden dobozon czéjgyeül, egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt Richárd névaláírása meglegyen.

Szita- és rostakészítő.

Mélyen tisztelt közönség! — Alólírott, ki több éven át Budapesten mint önálló iparos működtem, barátaim felhívásának engedve, Rimaszombatra tettem át állandó lakásomat, hol is a szitakötés mesterséghez tartozó mindenféle munkát készítek és rendeléseket felvállalok.

Műhelyemben készülnek bárminő alaku és nagyságú **sziták és rosták, homok- és kavics-áthányó rosták és kosarak;** — továbbá készítek mindenféle **vas-sodronyfonatot templom- és közönséges ablakokra, kerítések;** — vállalkozom még mindenféle elromlott és beszakadt **dobnak új bőrrel való behuzására is,** szóval az iparomhoz tartozó minden munkának gyors és jutányos áron elkészítésére.

Számos megrendelést kérve maradtam a n. é. közönségnek

Rimaszombat, 1885. máj. 28.

kész szolgálja

2-3 **Kardos Mihály,** szitás.
Lakásom: Losonczi-utca Benyo Béla-féle házban.

Egy csodálatos orvosi műtét története.

Az amerikai nagykövet Kasson ur Bécsben, kormányának nemrégiben egy csodálatra méltó orvosi sebészi műtét érdekes tudósítását küldte meg, mely ezelőtt nemrég Billroth professor ur által lön végrehajtva Bécsben; ez egy csodálatra méltó módon történt gyomorkivágásból állott, melynél a gyomornak csaknem egyharmad részét kelle eltávolítani, s a mi még csodálatra méltóbb a beteg ismét felgyógyult, oly eset, milyen eddig még soha elő nem fordult. A betegség, mely miatt ezen műtétet alkalmazni kell, gyomorrák volt, mely az alábbi körülményektől kísértetik:

Az étvágy felettébb rossz; a gyomorban valami sajátságos, leírhatlan, felettébb gyötörő érzés uralkodik, melyet leginkább valami meg nem határozható zsidadásnak lehetne nevezni; a fogakra különösen reggelenként bizonyos tapadós nyák rakódik le, mely igen kellemetlen utóíz hagy maga után; táplálékok élvezete nem látszik ezen sajátságos zsidadt érzést eltávolítani, sőt ellenkezőleg azt inkább még fokozzák; a szemek be-esnek s megsárgulnak, kezek és lábak hideg s tapadósakká válnak, mintegy hideg verítékek fedve. A beteg folytonos bágyadságot érez s az álmom nem ad neki új erőt; nemsokára rá a beteg ideges, ingerült s roszkedvűvé válik; balsejtelmek gyöttrik; ha fekvő helyzetéből hirtelen felemelkedik, elszédül, fuldugást kap s meg kell fogóznia valamibe, hogy össze ne rogyjon; belei eldugulnak, bőre legtöbbször száraz és forró lesz, vére megsűrűdik s olvadékosá válik s nem czirkulál rendszeren. Későbbben a beteg az ételt evés után csakhamar ismét kihányja, melynek olykor savanyus poshadat, néha pedig édeses ke van; gyakran szenved szivdobogásban s azon bizszenben van, hogy szivbajban szenved; végre azonban már semmiféle táplálék nem marad meg benne, miután a bélesatorna nyílása vagy már tökéletesen, vagy legalább nagyrészt egész elvan dugulva.

De bármily elriasztó legyen is ezen betegség, mind a mellett a fenti körülményekben szenvedők még se csüggedjenek el, mert ezer közül kilencszáz kilencvenkilenc esetben nem szenvednek gyomorrákban, hanem pusztán csak emészthetlen-

seghen, oly betegségben, mely igen könnyen gyógyítható, ha helyesen gyógykezeltek. A legbiztosabb s legjobb szer ezen betegség ellen a „Shäker-kivonat” növényi készítmény, mely az alább felsorolt gyógyszer-tárak mindegyikében megszerezhető. Ezen kivonat a bajt alapjában támadja meg s azt gyökeresen kiirtja a testből.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a **Siegel-féle hashajtó labdaesokra** is van szükségük. A „Shäker-kivonattal” kapcsolatosan. A **Siegel-féle hashajtó labdaesok** meggyógyítják a dugulást, elűzik a lázt és a meghűlést, megszabadítanak a főfájástól s elfojtják az epekiömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemetesebb s egyszerűs mind a leg-tökéletesebb labdaesok minden eddig készítették között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédeden s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül hat.

Ára egy palack „Shäker-féle kivonatnak.” 1 frt 25 kr., 1 doboz „Siegel-féle hashajtó labdaesoknak.” 50 kr.

Magyarországi főraktár: Budapest, **Török József** gyógyszer-tára király-utca 12.

Rimaszombaton: **Liszka József** gyógyszer-tára.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házamban) mindenféle nagyságú és színű, saját gyártmányu s közzénnel is fűthető

cserépkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesítettek. Tamásfala, (u. p. Rimaszombat) 1885. máj. 20.

3-4 * **Andrik Sámuel,** kályhámester.

Tavaszi és nyári divattudósítás.

A bekövetkezett nyári évadra szükségelt cikkek beszerzése czéljából a gyári telepeket beutazván, oly dús eredménnyel tértem vissza, miszerint indítva érzem magam erről igen tisztelt vevőmet és a n. é. közönséget értesíteni. — Hogy utjomon beszerzett cikkeimről a n. é. közönségnek némi tájékozást nyújtsak, a nevezetesebbeket e helyen felsorolom: u. m.

Gyapjukelmék női ruhákra:

Sima és a legdivatosabb színes nyomatu mintákkal ellátott crepe-mousselin, a melyek ezen évadban a divatot dominálni fogják, valódi francia beige- és lodenszövetek egyszínben és beszövött mintákkal, fekete terno és cachemir, ez utóbbiak minden legdivatosabb színben, továbbá atlas, satin és toile de belge igen sikerült mintázatokban.

Selyemneműek:

Satin-Faille, satin de Lyon, noblesz, fekete és színes atlasz, selyembársony a legdivatosabb színekben és a legdivatosabb francia selye a cachenez-kendők.

Folyó árúk:

Valódi rumburgi vászon minden szélességben, továbbá creasz hollandi, valódi ezernavásznak, damasztgradli valódi ezerna és pamutban, ezerna-kanavász. Asztalozoművek, nevezetesen: abroszok, asztalkendők, törülközők, színes kávé terítékek, crepp- és tricott-abroszok és hozzávaló esemegekendők, valódi angol zephir és oxford.

Butorkelmék:

Gobelin, ripsz, crepp, esinvat, színes nyomatu creton, nyomtatott és beszövött jute és mindezen butorkelmékhez hasonló abrosz és ágyterítő, valamint függönyök, sofa- és futószőnyegek, cheullia-, gyapju- és jute anyagból.

Fehérneműek:

A legjelesebb gyártmányu chiffon különböző szé-

Nagyérdemű közönség!

Mint a helyzet fontosságával és a mindinkább fokozódó igények kielégítésével számot vető kereskedő, ezennel ünnepélyes ígertet teszek, hogy törekvésem czélja ezután is oda irányuland, hogy czégem jó hírnevét és irántam táplált bizalmát gondos és a legjutányosabb kiszolgálás által mindenkor igazoljam és megerősítem.

Kérve becses támogatását, maradtam kiváló tisztelettel

6-7 * Rimaszombat, 1885. május hó 1-én.

Gyapjukelmék férfi ruhákra:

Valódi francia cheviot, sima és rovátkozott szövöttek, peruvien, toskin, tüffel és posztó; e helyen megemlítem, hogy ezen szövöttekből a **legelegansabb öltönyök elkészítését is elvállalom,** és ezeknek jó és divatszertint szabásáért szavatolok.

Diszítési cikkek:

A legdivatosabb gyapju- és selyem-esipkék és himzett esipkek minden színben, különböző minőségű mosó esipkék és esipkebetétek, felette dus kiválasztás selyem szalagokban.

Különfélék:

Finom gyapjutakarók, satin- és cachemir-paplanok és pokróczok.

Cikkeim sokaságánál fogva ezen közleményemben mindenre nem reflektálhatok, de felemlítem még a mostan egészen utjomon berendezett dus választéku selyem- és mas minőségű nap- és esernyő-, és a legdivatosabb legyezőkbeni készletemet, divatos színű valódi prágai glaçebőr és selyem keztyűimet.

ENGEL ADOLF.

A torontalmegyei Gauda-évi kiállításán 1884-ben EZÜST DÍSZ-ORLEVELET nyert.
 A bécsi 1883. évi nemzetk. győzelem kiállításán EZÜST ÉRMET nyert.
 A triestini 1882. évi kiállításán BRONZ-ÉRMET nyert.
 A gráci 1880-ik évi országos kiállításán ELMIRISÍ ORLYIILT nyert.

A MOHAI ÁGNYE SÁR

ÁGNYE SÁR

házaik egyik legszépességűsőbb

SAVANNYUTVIZET

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer hántalmán alapuló bajainban. Alakban a víz mindazon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervei élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos Édeskutyu I. m. kir. udv. szállítónál, Budapestén.

Ugyisintén kapható minden gyógyszer-tárban, fúszkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállított

1,500,000

palackok.

Kapható Rimaszombaton:

Szabó és Vékey, Kern Adolf és Weisz Károly urak kereskedésében.